

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ:

Ευχαριστούμε πολύ τον κύριο Παπαντωνίου. Νομίζω όλοι μας μπορούμε να δεχθούμε το ότι ο φετινός προϋπολογισμός, όπως όλοι οι προϋπολογισμοί είναι και καλοπροαίρετοι και προς τη σωστή κατεύθυνση. Απλώς ο μέσος πολίτης καμιά φορά διερωτάται, εφόσον κάθε κυβέρνηση παίρνει μία τετραετή εντολή, ορισμένα πράγματα τα οποία πάντοτε λέμε πρέπει να γίνουν, γιατί δεν γίνονται εντέλει παρά τις άριστες των προθέσεων; Επειδή γνωρίζω και τους δύο κυρίους και είναι και φίλοι μου και συνάδελφοι ως Οικονομολόγοι, θέλω να πάρω τη θέση του μέσου πολίτη. Στα θέματα της σπατάλης. Γιατί να μιλάμε πάντα ότι θα πρέπει να καταπολεμηθεί η σπατάλη; Εύχομαι κάποτε να ακούσουμε δύο Υπουργούς Οικονομίας, έναν νυν κι έναν πρώην με τη σειρά τους ο καθένας, να πούνε νικήσαμε το τέρας της σπατάλης. Αυτό θα ήταν πάρα πολύ ευχάριστο για ένα ακροατήριο Ελλήνων πολιτών.
Κύριε Παπαγιαννάκη, έχετε το λόγο.

Μ. ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΑΚΗΣ:

Ευχαριστώ πάρα πολύ και ιδιαίτερα τον οικοδεσπότη μας και εύχομαι και κάθε επιτυχία στο νεότευκτο κέντρο, επειδή τυχαίνει να έχω αναμειχθεί σε κάτι ανάλογο στο χώρο της Αριστεράς,- θα έχετε ακούσει ίσως για την Αριστερά την άρση που προωθούμε. Ελπίζω να βρούμε και τους τρόπους, να ανταλλάξουμε απόψεις και να αντιπαρατεθούμε, ενδεχομένως γιατί όχι και να δουλέψουμε εν πάση περιπτώσει μαζί σε αυτόν τον τομέα που ακριβώς είναι πολύ σημαντικός, για τη δημιουργία της πολιτικής σκέψης, πολιτικής πίεσης στα θέματα προγράμματος, μέλλοντος, ιδεών για τον τόπο αφαιρώντας τα από τα τηλεπαράθυρα και μόνον.

Είναι προφανές ότι όταν μιλάμε για τον προϋπολογισμό μιλάμε όπως και οι δύο προηγούμενοι ομιλητές -και με βάζω και σε δύσκολη θέση γιατί δε θέλω να επαναλάβω πολλά από αυτά που είπατε και που συμφωνώ, - μιλάμε και για τη διαχείριση και για τα δείγματα οράματος που περιλαμβάνει μέσα ο προϋπολογισμός, θα μου επιτρέψετε μερικές περισσότερο ιμπρεσιονιστικές όπως λέμε παρατηρήσεις.

Λέμε κάτι και δε γίνεται, αυτό μεταφράζεται έτσι λίγο αγενέστερα αλλά πολλές φορές στο λαό έτσι είναι. Ποια είναι η αξιοπιστία των προϋπολογισμών γενικότερα; Προβλέπανε διάφορα πράγματα, κάνανε διάφορα πράγματα, αυτά που προβλέπανε γίνανε, αυτά που λέγανε να κάνουν έτσι τα κάνανε; Δηλαδή τίθεται ένα θέμα σοβαρής διαδικασίας, ουσιαστικής διαδικασίας, ισολογισμού ή απολογισμού μετά τον προϋπολογισμό.

Και θα σας πρόσθετα κατά την ορολογία τουλάχιστον που ισχύει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και απαλλαγής. Δηλαδή αυτά προβλέπατε, αυτά κάνετε, καλά τα κάνετε, δεν τα κάνετε και απαλλάσσετε. Δε μιλάμε ποινικά προφανώς όπως καταλαβαίνετε, εννοούμε πολιτικά και διαχειριστικά. Αυτό δεν υπάρχει στην Ελλάδα. Και είναι κατά την ταπεινή μου γνώμη μία από τις παρά πολύ σοβαρές αδυναμίες του πολιτικού μας συστήματος. Και θα έρθω και σε μερικές άλλες με την ίδια ευκαιρία.

Μια δεύτερη παρατήρηση γενικότερη είναι ότι δε θέλω να μπω στη διαδικασία τη γνωστή και πάρα πολύ ανούσια, την έχω βαρεθεί πάρα

πολύ, στον δημόσιο βίο μας, κάθε φορά που κατατίθεται ένας προϋπολογισμός οι μεν λένε είναι αναπτυξιακός κοινωνικός και οι άλλοι λένε είναι αντιαναπτυξιακός και αντικοινωνικός μονίμως. Έχω υποπέσει κι εγώ φαντάζομαι σε αυτό το αμάρτημα καμιά φορά, είναι ανούσιο, και ας μιλήσουμε πιο πολύ επί της ουσίας.

Και μια τρίτη παρατήρηση, επειδή έρχεται σε αντίθεση με τον Υπουργό ή τέλος πάντων με τα κόμματα που διεκδικούν πειστικά να είναι στην κυβέρνηση. Η Αριστερά έχει βρει τον εύκολο ρόλο όταν μιλάμε για προϋπολογισμό, - θα ήθελα να μην τον διεκδικήσω αυτόν τον εύκολο ρόλο. Δεν πιστεύω παραδείγματος χάρη κι ελπίζω να μη σοκαριστούν πολλοί σύντροφοί μου, ότι ένας ισοσκελισμένος προϋπολογισμός είναι σώνει και καλά σταθεροποιητικός ή αντιδραστικός. Θα μπορούσε να είναι και επαναστατικός εάν κάνει διαρθρωτικές επιλογές τέτοιες που να αλλάζουν ριζικά τα πράγματα κόβοντας εδώ και βάζοντας εκεί, να το πω έτσι πάρα-πάρα πολύ απλά. Και ο μεθεπόμενος ισοσκελισμένος μεν, αλλά με τεράστιες αλλαγές στην πολιτική δε.

Και για να μην πηγαίνουμε σε ουτοπίες, δε μιλάμε για αλλαγές του 50% και του 100%, αλλά θα μπορούσα να σας δώσω παραδείγματα από άλλους προϋπολογισμούς που είχα κοιτάξει λιγάκι γι αυτή τη συζήτηση, όταν παραδείγματος χάρη η Ελληνική μας Κυβέρνηση λέει "εγώ κάνω προϋπολογισμό", με τις δυσκολίες που έχει ή με τους στόχους που πρέπει να πληρώσει βεβαίως, με τις υψηλές και συμφωνώ με το Γιάννο τον Παπαντωνίου ότι μπορούν να γίνουν χαμηλότερες αμυντικές δαπάνες, με όλα αυτά εν πάση περιπτώσει.

Λέει λοιπόν εγώ αυξάνω τις δαπάνες μου ονομαστικά -αν θυμάμαι καλά γύρω στο 7%-, της παιδείας λίγο παρακάτω ή παραπάνω, κι η παιδεία που φτάνει σήμερα να είναι νούμερο ένα ζήτημα, να βρίσκεται κάτω από το 3,5% του προϋπολογισμού, να πέφτει δηλαδή. Όχι το 5% που ζητάνε οι διαδηλωτές και δικαίως και σωστά το ζητάνε, αλλά να πέφτει κι απ' αυτό που ήταν.

Παίρνω τον προϋπολογισμό της Ισπανίας, αυτόν που εγκρίνεται τώρα. Συγχωρέστε με, δύο αριθμοί μόνο. Αύξηση των δαπανών 7,6%, αύξηση των δαπανών για την παιδεία και την έρευνα στο Υπουργείο Παιδείας και Έρευνας 17,9%. Και ο προϋπολογισμός θέλω να σας πω αυτός είναι ισοσκελισμένος με ένα πολύ ελαφρό πλεόνασμα. Επομένως είναι θέματα πολιτικών επιλογών. Κι αυτό δεν ισχύει μόνο για την Αριστερά, ισχύει για όλες τις πολιτικές παρεμβάσεις. Αυτό είναι το ένα ζήτημα.

Το δεύτερο ζήτημα. Είναι προφανές ότι έχουμε και κάποιες εξωτερικές δουλειές που δεν μπορούμε να τις παραβιάζουμε, να τις αποφύγουμε. Το σύμφωνο σταθερότητας, η ONE βεβαίως κι όλα αυτά. Αυτά όμως είναι όλα αμφίσημα, έχουνε και τις θετικές τους πλευρές, σωστά ο Γιάννος Παπαντωνίου τόνισε ότι επί μια δεκαετία είχαμε υψηλό ρυθμό αύξησης και χάρη στη σταθερότητα και τη σιγουριά που έφερε η ONE. Το λέω με μεγάλη ευκολία, γιατί το είχα γράψει τότε κι εγώ κι επομένως δεν έχω κανένα πρόβλημα να το αναθεωρήσω. Ως πρόβλεψη μάλιστα διεθνών και Ευρωπαϊών Οικονομολόγων.

Είναι αυτό αλήθεια, είναι αλήθεια ότι μπαίνουν δυσκολίες για να ξεφύγεις από ορισμένες καταστάσεις ελλειμματικές, αλλά είναι επίσης αλήθεια ότι έχουν μεγάλα περιθώρια επιλογών. Δεν είναι αλήθεια ότι όλα ρυθμίζονται από αυτές τις συμφωνίες κι από αυτές τις εντάξεις και συνθήκες. Πολύ μεγάλα

περιθώρια επιλογών, σαν κι αυτό που έλεγα προηγουμένως για την παιδεία ή άλλα. Επομένως να μην ξεφεύγουμε και να μπαίνουμε επί της ουσίας.

Πρώτο θέμα ουσίας. Δε θέλω να επαναλάβω όσα είπε ο Γιάννος Παπαντωνίου ιδίως στο πρώτο του κεφάλαιο γιατί συμφωνώ απολύτως με αυτά που έλεγε για τη φορολογία και τα λοιπά, θέλω να το τονίσω λίγο παραπάνω. Η Ελλάδα πάσχει από έσοδα και αυτό πρέπει να το συνεννοηθούμε καλά, γιατί το λένε πάρα πολύ πια, παλιά δεν το λέγανε. Το λένε πολύ αλλά μετά ξεφεύγουν αμέσως, και πάμε παρακάτω. Δεν είναι έτσι, η Ελλάδα πάσχει από έσοδα. Και δεν είναι μόνο η φοροδιαφυγή και η φοροαποφυγή και οι φοροαπαλλαγές που μοιράζονται από δω κι από κει να είναι φιστίκια. Και δεν είναι μόνο αυτό και δεν είναι μόνο για λίγους, είναι πολύ δημοκρατική η αποφυγή, είναι εκδημοκρατισμένη η αποφυγή συμμετοχής στα έσοδα, εξαιρετικά εκδημοκρατισμένη.

Πάσχει, επαναλαμβάνω για πέμπτη φορά, από έσοδα. Τι σημαίνει αυτό; Σημαίνει ότι κοροϊδεύουμε την κοινωνία και τους εαυτούς μας. Όταν υποσχόμαστε κάτι και πάσχουμε από έσοδα δομικά, δηλαδή συνεχώς, είμαστε 5 έως 10 έως 15 πόντους ποσοστιαίους των εσόδων μας ως προς το ΑΕΠ σε σχέση με τις άλλες ευρωπαϊκές χώρες, να το πούμε κι αυτό, κοροϊδεύουμε την κοινωνία. Ζούμε σε ένα καθεστώς μόνιμης υποκρισίας και το οποίο έχει συνέπειες, δεν είναι θέμα ηθικής κρίσης.

Αφού λοιπόν ζούμε εν υποκρισία, είμεθα όλοι υποκριτές. Μου θυμίζει λιγάκι αυτό που λέγανε κάποιοι εργαζόμενοι στην Ουγγαρία την εποχή του κομμουνισμού "υποκρίνεστε ότι μας πληρώνετε, υποκρινόμαστε ότι δουλεύουμε". Και υποκρινόμαστε όλοι ότι κάνουμε σοβαρά πράγματα και εξυγιαίνουμε. Τίποτα δεν εξυγιαίνουμε.

Και θέλω να πω, κι αυτό ήθελα να το τονίσω πάρα πολύ, ότι ακόμα κι αν βελτιωνόταν η κατάσταση της εισφοροδιαφυγής, -γιατί κι αυτή έξοδα προκαλεί-, υπάρχουν κι άλλα ζητήματα. Γιατί όταν μιλάμε για φόρους δε μιλάμε μόνο για εισπρακτικούς λόγους, μιλάμε βεβαίως και για εισπρακτικούς λόγους του δημοσίου, γιατί με βάση αυτά θα κάνει την πολιτική του, την όποια πολιτική του, αλλά μιλάμε επίσης και ως έμμεσο ή άμεσο κίνητρο για αλλαγή και διαρθρωτικούς προσανατολισμούς της οικονομίας.

Και ερωτώ πόσος είναι ο φόρος ακίνητης περιουσίας που εισπράττει το ελληνικό δημόσιο σε σχέση με τον ίδιο που εισπράττει ακίνητης περιουσίας μη παραγωγικής; Καθαρά δηλαδή declare μη παραγωγικής, για να μην κοροϊδευόμαστε. Σε σχέση με αυτό που εισπράττει η Μεγάλη Βρετανία προπύργιο του φιλελευθερισμού, ή η Γαλλία προπύργιο λέει του κρατισμού κι ούτω καθεξής. Πόσο είναι; Γιγάντια.

Αυτά που εισπράττει το ελληνικό δημόσιο για φόρο ακίνητης περιουσίας και ο αριθμός των φορολογουμένων όταν υφίστανται αυτό το φόρο είναι ένα τεράστιο ψεύδος, οι αριθμοί που αναφέρονται ισχύουν στην πραγματικότητα για ένα νομό της χώρας. Όταν ακούω για τις δυο τρεις τέσσερις πέντε χιλιάδες μεγάλες ακίνητες περιουσίες μου έρχεται να γελάσω. Σε μία συνοικία της Αθήνας έχει τόσες. Κι αυτό το ξέρουμε όλοι και οι ενδιαφερόμενοι και οι γείτονές τους και όλοι οι υπόλοιποι που κάνουμε βόλτα. Κι επομένως δεν παίρνουμε στα σοβαρά τον προϋπολογισμό, έχει κι αυτό σημασία. Επίσης ως προς την καθυστέρηση των φόρων, οι άλλοι φόροι, οι νέοι φόροι, που όλες οι χώρες πειραματίζονται και εισάγουν όχι μόνο για φοροεισπρακτικούς λόγους αλλά και για λόγους κατεύθυνσης της οικονομίας, η πράσινη φορολογία είναι επίσης στα σπάργανα ή σε μηδενική

βάση.

Τέλος ας μην ξεχνάμε το Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης, όλοι το αναφέραμε και το αναφέρουμε τακτικά ως έναν από τους βασικούς παράγοντες και συντελεστές της ανάπτυξης, εργαλείο ανάπτυξης και τα λοιπά, πόσα δισεκατομμύρια θα χάσουμε φέτος συνολικά τέλος πάντων από το τρίτο Κοινοτικό Πλαίσιο Στήριξης και γιατί; Από την ανικανότητα του κρατικού μηχανισμού; Από την ανικανότητα της ίδιας της παραγωγικής οικονομίας; Της ιδιωτικής, για να μην της χαϊδεύουμε και τα αφτιά; Οι κακοτεχνίες, οι αδυναμίες προσαρμογής προς τα standards, οι υπεκφυγές, οι διαφυγές και τα λοιπά, έχουν τινάξει στον αέρα πάρα πολλές φορές πάρα πολλά έργα. Πόση είναι η καθυστέρηση των μεγάλων έργων, τότε έπρεπε να έχει τελειώσει η Εγνατία αγαπητέ Γιάννο; Η τελευταία κοινοβουλευτική ερώτηση που έκανα ως Ευρωβουλευτής και η τελευταία απάντηση που έλαβα ήταν της κυρίας «Βοζματίς» ότι θα τελειώσει το 2000 κι είμαστε στο 2006 και δεν έχει τελειώσει. Υπάρχει λοιπόν το πρόβλημα των εσόδων.

Να έρθουμε και στο πρόβλημα των εξόδων μια και ακολούθησε την ίδια γραμμή και ο Γιάννος Παπαντωνίου. Εγώ συμφωνώ με την έννοια σπατάλη, βεβαίως. Αλλά θα γίνει πάρα πολύ πιο ενδιαφέρουσα άμα βάλουμε κάτω ονόματα και διευθύνσεις. Αρκεί να πάρουμε τον τηλεφωνικό κατάλογο όχι των φυσικών προσώπων, αλλά των Υπουργείων και των οργανισμών και των ινστιτούτων που εποπτεύουν και των κέντρων δεν ξέρω τι που εποπτεύουν. Διαβάζω κάτι και στις εφημερίδες, έχω και συλλογή αλλά δε θέλω να σας κουράσω, έχω συλλογή πλέον του Υπουργείου Πολιτισμού για τριάντα οργανισμούς που κάνουν το ίδιο πράγμα και δεν κάνει κανένας τίποτα. Και από πολλά άλλα Υπουργεία, από όλα, για να μην αδικήσω τους υπόλοιπους.

Συμφωνώ με αυτή την έννοια της σπατάλης, αλλά δε φτάνει. Οι δαπάνες που κάνει και που προβλέπονται και στον προϋπολογισμό μας, τι κατεύθυνση δίνουνε; Κι όχι μόνο σωστή διαχείριση. Εγώ να δώσω στον Υπουργό μας πραγματικά, δεν το λέω ούτε ειρωνικά ούτε περιπαικτικά ούτε κατ' υπεκφυγήν, όχι μόνο την καλύτερη πρόθεση αλλά και καλύτερα αποτελέσματα από άλλες χώρες, σαν πιθανολόγηση. Εντάξει, ωραία, τι λέει όμως;

Τι λέει επί παραδείγματι για τις δημόσιες επενδύσεις; Οι δημόσιες επενδύσεις ή οι επενδύσεις γενικότερα κι ένα τμήμα τους που είναι οι δημόσιες επενδύσεις είναι από αυτούς τους παράγοντες που καθορίζουν το μέλλον, έτσι δεν είναι; Το λέμε όλοι, την ανάπτυξη και τα λοιπά. Η αύξησή τους είναι περίπου η ίδια, νομίζω ότι υπάρχει μια πολύ-πολύ μικρή διαφορά με την αύξηση των δαπανών συνολικά του προϋπολογισμού. Δηλαδή η προσπάθεια άλματος της επένδυσης δεν υπάρχει και να δούμε αν θα πραγματοποιηθούν. Ένα αυτό.

Δύο, η σύνθεσή τους. Δεν ξέρω αν είναι ακριβές, δεν μπόρεσα να το επαληθεύσω, διάβασα διάφορες εισηγήσεις και στη συζήτηση στη Βουλή για τη σύνδεση των επενδύσεων και διάφορα άρθρα επικριτικά, **ότι** λέει κάπου το 80% των δαπανών είναι τσιμέντο. Μα εντάξει και όντως η χώρα μας έχει καθυστερήσει και χρειάζεται τσιμέντο με την έννοια καταλαβαίνετε τα δημόσια έργα, δρόμοι και τα λοιπά, και σωστά το είπε ο Γιάννος ο Παπαντωνίου όλο και λιγότερο σε σχέση με το παρελθόν, αλλά εν πάση περιπτώσει 80% είναι, άλλοι τομείς ανάπτυξης ενισχύονται, δεν ενισχύονται,

και πόσο; Υπάρχει ένα μεγάλο ερωτηματικό κατά τη γνώμη μου. Δεύτερο οι δαπάνες για την παιδεία. Σας είπα το παράδειγμα της Ισπανίας. Ναι, λέει η κυβέρνηση κι εγώ θα ήθελα να είμαστε αντικειμενικοί μια και κάνουμε σύσκεψη εργασίας, όντως δεν μπορώ να δίνω λεφτά και παραπάνω σε ένα πράγμα το οποίο δεν το έχω ακόμα μεταρρυθμίσει. Πρέπει πρώτα να το μεταρρυθμίσω, για να είναι ικανό να απορροφήσει και να αναπτύξει. Εν μέρει είναι σωστό αυτό και ισχύει για οποιαδήποτε μεταρρύθμιση. Εν μέρει όμως.

Δηλαδή πάρτε την zero υπόθεση που λέγαμε στο Κοινοβούλιο, δηλαδή δεν κάνουμε τίποτα, δεν κάνουμε καμιά μεταρρύθμιση. Όντως δε χρειάζονται παραπάνω χρήματα στην παιδεία σήμερα με την όντως υπάρχουσα; Και την οποία, προσέξτε, για λόγους και ανάγκης της πολιτικής συζήτησης την υποβαθμίζουμε καμιά φορά παραπάνω από όσο της αξίζει; Γιατί ναι μεν κι εγώ παλιός πανεπιστημιακός ήμουν και η ανώτατη παιδεία μας έχει τα χάλια της, αλλά έχει όμως και μεγάλες επιτυχίες, έχει μεγάλες επιτυχίες, τις οποίες κάνει βεβαίως με τεράστιο κόστος όχι μόνο σε χρήμα αλλά και στην προσπάθεια εκείνων που δουλεύουνε. Δεν είναι όλοι θα μου πείτε, που αυτό είναι μια άλλη ιστορία. Αλλά αυτό δεν είναι θέμα μεταρρύθμισης, είναι κάτι πολύ γενικότερο.

Δηλαδή χωρίς μεταρρύθμιση δε χρειάζεται περαιτέρω δαπάνες η παιδεία και η έρευνα; Δεν υπάρχουν μεταρρυθμίσεις και αλλαγές που μπορεί να γίνουν αμέσως τώρα χωρίς κουβέντα και χωρίς καν να αλλάξει το άρθρο 16 και χωρίς καν να μπούμε σε μεγάλους πειραματισμούς και μεγάλους οραματισμούς υπέρ των οποίων είμαι και να μπούμε, αλλά λέω από τώρα τι εμποδίζει παραδείγματος χάρη να ενοποιήσουμε την παιδεία με την έρευνα;

Και μαθαίνω ότι η κυβέρνηση προσανατολίζεται, λάθος κατά τη γνώμη μου, στο να κάνει ξεχωριστό Υπουργείο Έρευνας έξω από το Υπουργείο Παιδείας, το οποίο παραμένει κολλημένο στα θρησκευόμενα, Θεέ μου φύλαγέ με. Ναι, αυτά είναι τόσο δύσκολα; Με απόφαση του Πρωθυπουργού γίνεται, ούτε καν με Προεδρικό Διάταγμα. Όταν ο Πρωθυπουργός ορίζει στον άλφα ανασχηματισμό -κούφια η ώρα λένε μερικοί- τα Υπουργεία, λέει λοιπόν Υπουργός Παιδείας και Έρευνας ο τάδε και τελείωσε η ιστορία περίπου. Το απλοποιώ λιγάκι αλλά έτσι είναι, μπορεί να γίνει. Και πάρα πολλά άλλα, στα οποία δε θέλω να επεκταθώ ως προς τις δαπάνες.

Υπάρχει κι ένα τρίτο σημείο κυρίες και κύριοι, το οποίο θεωρώ ότι είναι πιο έτσι θεωρητικό ή πιο θεσμικό, αλλά που έχει πολύ μεγάλη σημασία και για την αποτελεσματικότητα και την σοβαρή επίδραση του προϋπολογισμού στο μέλλον της χώρας στην ανάπτυξη και τα λοιπά. Το αποκαλώ το πρόβλημα της διαφάνειας και της υπευθυνότητας. Ο Υπουργός, ο κάθε Υπουργός, όχι μόνο ο Γιώργος Αλογοσκούφης, έχει δυσκολίες, είναι πολύ δύσκολο να είσαι Υπουργός Οικονομικών, είσαι ο σάκος του μποξ που έρχονται όλοι και βαράνε. Το ξέρουμε όλοι, έτσι; Και πρέπει να συμφιλιώνεις πράγματα τρελά, ούτε ψύλλος στον κόρφο του. Εντάξει.

Είναι όμως και πολύ τυχερός ο Έλληνας Υπουργός.

Παραδείγματος χάρη πάρα πολλά ζητήματα τα οποία θα μπορούσαν να του προκαλέσουν τεράστιες δυσκολίες συντονισμού και να μπορέσει να ανταποκριθεί και τα λοιπά και πιέσεις πολιτικές, τα λύνει ή δεν τα λύνει, λύνονται από μόνα τους είτε αυτός το θέλει είτε όχι, με τους 161 ειδικούς

λογαριασμούς, οι οποίοι είναι εκτός ελέγχου στην ουσία. Είναι δυνατόν αυτό να συμβαίνει σε μια δημοκρατική χώρα και σε μια σοβαρή διαχείριση της οικονομίας της χώρας; Εγώ λέω όχι.

Ξέρω ότι στο παρελθόν και ιστορικά όπως δημιουργήθηκαν, δεν είμαι μικρός, απαντήσανε σε συγκεκριμένα ζητήματα, λύσανε επείγοντα ζητήματα της τελευταίας στιγμής που το ανίκανο κράτος που δεν είχε προβλέψει τίποτα και είπε ας φτιάξω έναν ειδικό λογαριασμό: μία φορά, δύο φορές, οι 161 είναι λίγο πολλές. Και διαβάζω και άρθρα των υποστηρικτών του συστήματος, από αυτούς που το φτιάξανε δηλαδή, που λένε ναι βέβαια όμως η αλήθεια είναι ότι είναι μεγάλη ευκαιρία, μεγάλες οι δυνατότητες και καταστρατήγησης των στόχων των ειδικών λογαριασμών και παρατυπιών. Δηλαδή να πω διαφθοράς; Να μην πω διαφθοράς, αλλά να πω τουλάχιστον κακοδιαχείρισης; Σίγουρα.

Είναι τυχερός λοιπόν ο Υπουργός γιατί του λύνουν προβλήματα αυτά τα πράγματα. Είναι τυχερός επίσης από έναν άλλο λόγο που τον είπα προηγουμένως, δεν υπάρχει στην πραγματικότητα ουσιαστική διαδικασία ισολογισμού και απολογισμού. Και υπάρχει κι ένα τρίτο το οποίο θέλω να τονίσω λίγο παραπάνω. Με συγχωρείτε, σοβαρά μιλάμε ότι κάνουμε συζήτηση επί του προϋπολογισμού σε πέντε έξι μέρες; Σοβαρά μιλάμε; Σοβαρά μιλάμε ότι η Βουλή έχει ρόλο κι επομένως η δημοκρατική εκπροσώπηση του ελληνικού λαού, για όσους ξεχνάνε τι είναι η Βουλή; Δε θα κάνουμε τηλεπαραθύρα και απαξίωση της πολιτικής, έτσι; Σοβαρά μιλάμε λοιπόν ότι έχει ρόλο στη δημιουργία των συνθηκών του μέλλοντος όταν δεν μπορεί η Βουλή ούτε ένα κονδύλιο, η Βουλή, να αλλάξει από τα προτεινόμενα κι είναι πακέτο ή όλα ή τίποτα; Η Γαλλική Βουλή αν δεν κάνω λάθος κάνει τρεις μήνες. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο συζητά έξι κεφάλαιο κατά κεφάλαιο, υπό όρους και προϋποθέσεις βεβαίως, δε μιλάμε για τσίρκο, μπορεί να αλλάζει κονδύλια. Και μάλιστα πολλές φορές και διακομματικά.

Όλοι μιλάνε για συναίνεση και τι ωραία και να τα βρίσκουν οι πολιτικές δυνάμεις μεταξύ τους και δεν τους δίνεται καμιά ευκαιρία να το κάνουν. Βέβαια θα δυσκόλευε καμιά φορά τον Υπουργό Οικονομικών. Παραδείγματος χάρη θα μπορούσαν -το λέω σαν παραδειγματάκι μικρό- διακομματικές συνεργασίες από διάφορες παρατάξεις, να του επιβάλλουν στα κονδύλια τα οποία διαχειρίζεται τη μείωση κάποιου άλλου κονδυλίου και την αύξηση ενός άλλου κονδυλίου για να δώσει το επίδομα θέρμανσης. Το παίρνω σαν παράδειγμα γιατί είναι εύκολο. Ή να πάρω ένα σωρό άλλα. Δε γίνονται αυτά.

Λέω καμιά φορά και μου κάνει και πάρα πολλή εντύπωση, ήμουν Ευρωβουλευτής μιας από τις μικρότερες χώρες της Ευρώπης, του μικρότερου κόμματος της μικρότερης χώρας της Ευρώπης. Έχω τη μεγάλη τιμή να πιστεύω, ότι έχω συμβάλλει στην αλλαγή δέκα κονδυλίων του ευρωπαϊκού προϋπολογισμού στην όλη θητεία μου. Προφανώς με άλλους, κάνοντας συμμαχίες, προκαλώντας κινητοποιήσεις, μαζεύοντας ψήφους και τα λοιπά.

Αυτό δεν μπορεί να γίνει στην Ελληνική Βουλή. Αυτό κατά την ταπεινή μου γνώμη υπονομεύει όλα τα υπόλοιπα. Εξ ου και αυτή η συζήτηση την οποία τη βλέπουμε κι έχει και πολύ θεατρικό χαρακτήρα, θυμίζει λίγο και Αϊντα του Βέρντι, έτσι όταν είναι όλοι μαζεμένοι μαζί και λένε ναι σε όλα όχι σε όλα και τα λοιπά. Αυτό πρέπει να αλλάξει το ταχύτερο δυνατό.

Τελευταίο σημείο και με συγχωρείτε που σας κούρασα, τα θέματα των προοπτικών και της ανάπτυξης. Εγώ θα συμφωνήσω εκεί απόλυτα ως τον τρόπο ότι θα έπρεπε να συζητήσουμε για το μέλλον. Θα συμφωνήσω με αυτό δηλαδή που μας έλεγε ο Γιάννος ο Παπαντωνίου, είχαμε ένα μοντέλο, εγώ θα κουβέντιαζα τις διαστάσεις του και τις συνιστώσες του, δεν είναι εκεί το θέμα αυτή τη στιγμή, αυτό σίγουρα όμως με τη μία ή με την άλλη εκδοχή σίγουρα εξαντλείται πράγματι, άρα πρέπει να βρούμε κάτι άλλο. Μην αφήσουμε δηλαδή πάλι να διαμορφωθούν εκ των πραγμάτων και αφ' εαυτών δυναμικές, ιστορίες, εξελίξεις και τα λοιπά.

Εντάξει, γιατί όχι θα πει κάποιος. Ναι, αλλά εγώ πιστεύω βαθύτατα στο ρόλο τον ρυθμιστικό που πρέπει να έχει η κοινωνία έτσι δημοκρατικά και δια των εκπροσώπων της, σύγχρονο και βεβαίως όχι γραφειοκρατικό αρκετά, αλλά πρέπει να το κάνουμε. Προς ποιες κατευθύνσεις;

Βεβαίως και σε παραγωγή έντασης γνώσης βεβαίως εκεί συμφωνούμε απολύτως, ωστόσο θεωρώ ότι θα έπρεπε κάποια πράγματα να τα δούμε πιο πέρα. Παραδείγματος χάρη μη βαυκαλιζόμαστε ότι βελτιώνεται η απασχόληση. Όντως στους αριθμούς και στους ορισμούς που έχουμε κύριε Υπουργέ, ναι, υπάρχει μία βελτίωση όντως στα ποσοστά. Η ποιότητα της απασχόλησης είναι όλο και χειρότερη, να το πούμε κι αυτό.

Βεβαίως για το Χρηματιστήριο υπήρξε άνοδος. Αλλά διαβάζω όμως ότι τα μισά κεφάλαια που κερδίζονται με τις αλλαγές και τις προόδους του Χρηματιστηρίου φεύγουν έξω. Και δε θέλω να ξεκινήσω καμιά ιστορία αντιϊμπεριαλιστικού αγώνα, μην πάει το μυαλό σας εκεί, απλούστατα όμως δεν αξιοποιούνται εδώ, που θα μπορούσαν να βοηθήσουν το μοντέλο της ανάπτυξης αν το συμφωνήσουμε ποιο θα είναι.

Τρίτο, οι μεγάλες επενδύσεις, ναι, προχώρησαν και προχωράνε, είμαστε βέβαιοι ότι κάνουμε πάντα το σωστό; Μερικές από αυτές ερημώνουν τη χώρα. Μερικές άλλες καταστρέφουν το περιβάλλον της χώρας. Σαν συνιστώσα δεν το βλέπω πολύ ούτε στην προβληματική της κυβέρνησης, ούτε της αξιωματικής αντιπολίτευσης κι εκεί είναι μια από τις ωρολογιακές βόμβες πάνω στην οποία καθόμαστε.

Και δε μιλάω για τις καταδίκες στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο τις εκατοντάδες που περιμένουνε, αυτό μπορεί να πει κανείς με τα λεφτά μου και την κυρά μου, τα πληρώνω και συνεχίζω. Το λέει και η Ισπανία καμιά φορά, είμαστε εκεί παρεούλα μια χαρά και συνεννοούμαστε. Όταν καταστρέψουμε ποτάμια, δάση, χωροταξία, αυθαίρετα, δηλαδή μια χαρά είμαστε πολύ καλά.

Είναι πολύ πιο σοβαρότερα τα πράγματα. Η γεωργία της Θεσσαλίας, ο μισός κίνδυνος για εξαφάνιση της γεωργίας της Θεσσαλίας, δηλαδή ένα από τα σημαντικότερα τμήματα της ελληνικής γεωργίας κινδυνεύει από λόγους καθαρά περιβαλλοντικούς. Καταστροφή του υδροφόρου ορίζοντα, νιτρορύπανση, ερημοποίηση και τα λοιπά. Αυτά θα τα λάβουμε υπόψη μας;

Σας θυμίζω ότι μεγάλο έργο ήταν το 1953 αν θυμάμαι καλά η αποξήρανση της Κάρλας και έδωσε χωράφια σε δήθεν ακτήμονες και ικανοποίησε διάφορες λαϊκίστικες αυτές διαφόρων ντόπιων παραγόντων και τις μοιράσανε. Και τώρα άρον-άρον την ξαναγεμίζουν με νερό, διότι απεδείχθη ότι δημιουργεί κλίμα αρνητικό, ότι συντελεί στην ερημοποίηση, πτωχεύει τον υδροφόρο ορίζοντα και τα λοιπά κι ένα σωρό πράγματα. Πόσο στοιχίζει να την ξαναγεμίσουμε, μας το είπε κανείς; Όπως λένε η ηπιότερη εκτίμηση είναι

100 δισεκατομμύρια δραχμές. Μιλώ με τα παλιά. Έτσι. Δηλαδή το κόστος της ηλιθιότητας του '53 είναι τουλάχιστον αυτό. Να το συνεχίσουμε και αυτό; Δεν βλέπω εκεί πέρα. Δηλαδή θέλει να βάλουμε και άλλες διαστάσεις πέρα απ' την γενική και αναγκαία ένταση γνώσης.

Και ως προς την απασχόληση, υπάρχουν χώρες, επειδή έτυχε να ζήσω πολλά χρόνια στη Γαλλία, όπου ο λεγόμενος τρίτος τομέας της οικονομίας και δεν είναι πλάκα, δηλαδή ο μη καπιταλιστικός ιδιωτικός και μη κρατικός ή δημοσιοϋπαλληλικός, που περιλαμβάνει εθελοντικές οργανώσεις, συνεταιρισμούς, την Τοπική Αυτοδιοίκηση, όχι αιρετούς που απλώς και μόνο μοιράζουν λουλούδια και εγκαινιάζουν αγάλματα με πατριωτικούς λόγους την 28η Οκτωβρίου, αυτός ο τρίτος τομέας φτάνει να απασχολεί το 25% του εργατικού δυναμικού, των δυναμένων να εργαστούν.

Σε μία εποχή όπου η ανάπτυξη, η παγκοσμιοποίηση όπως είπε ο Γιάννος Παπαντωνίου, η εντατικοποίηση της τεχνολογίας στη βιομηχανία κλπ, μειώνει δραματικά την απασχόληση, μη το ξεχνάμε. Η πρόκληση είναι η μείωση της απασχόλησης, ιδίως με την επανάσταση στις υπηρεσίες, που θεωρούσαμε παλιότερα πριν 20 χρόνια ακόμα ότι θα αντισταθούν και θα φτιάχνουν απασχόληση, τώρα και αυτές βουλιάζουν.

Τέτοιες λύσεις, τέτοιες κατευθύνσεις που μπορεί να υποβοηθηθούν και δεν γίνονται βεβαίως με διατάξεις, διαταγές και με νόμους μόνο, όπως ο τρίτος τομέας, πρέπει επίσης να ενισχυθούν. Επειδή μίλησα **αρκετά**, θα σταματήσω εδώ και σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΤΕΛΟΣ